

Milena Koren Božiček

Milena Koren Božiček je kustosinja galerije Velenje od leta 1982. 22 let je vodila Galerijo Velenje. Doslej je pripravila več sto samostojnih razstav slovenskim in tujim umetnikom v Sloveniji in v tujini. Sodeluje v številnih tinskih projektih slovenskih galerij in muzejev. Je avtorica več stalnih postavitev lokalnih umetnikov in raziskovalka manj znanih in prezrtih slovenskih umetnikov. Bila je članica izvršilnega odbora Slovenskega muzejskega društva. Od leta 2012 je članica mednarodnega združenja likovnih kritikov (AICA) in sekretarka slovenskega odbora. Od leta 2008 je nosilka najvišjega strokovnega naziva – muzejska svetnica. Je prejemnica Valvasorjeve nagrade za leto 2006 in nagrade Kritiško pero leta 2015 ter leta 2021 Valvasorje nagrade za življenjsko delo.

VLOGA ŠALEŠKIH UMETNIKOV V VIZUALNI UMETNOSTI ŠALE- ŠKE DOLINE OD 1971 DO 2022

Opredelitev za presek obdobja 1971–2022 je nastala ob dejstvu, da se je v začetnem letu začelo prvo dokumentiranje likovne umetnosti v Šaleški dolini, ko se je ustanovil Galerijski kotiček in je bila predstavljena zasnova za stalno zbirko velenjske galerije.

Pregledna razstava vizualne umetnosti leta 2015 v Galeriji Velenje kot osrednji regionalni ustanovi za vizualne umetnosti je bila priložnost za vpogled v ustvarjalnost obsežnega področja, ki je zajemalo štiridesetletni presek in posledično priložnost za nove in nove tematske preglede ustvarjalcev vseh generacij.

Zunaj tega časovnega okvira so še pionirji tega regijskega območja, ki jih tudi ne moremo in ne smemo izpustiti, na to nas je opozoril izrek slikarja Frana Tratnika »*Čim manjši je narod, tem manj pozna svoje ljudi*«, ki je postal smerokaz na poti do boljšega poznavanja lokalne likovne umetnosti.

V okviru konvencionalnih medijev slikarstva in kiparstva ter drugih interaktivnih medijev, ki jih ustvarjalci umeščajo v kontekstu vizualnega soustvarjanja podobe konkretnega delovnega ali bivalnega okolja oziroma obeh skupaj, so vključeni avtorji lokalnega prostora vse od starejših do mlajših ustvarjalcev. Odras posameznikovega odzivanja na okolje delovanja je njegov artefakt ali projekt vizualnih in čustvenih interakcij, v katerih funkcionira in s katerimi se odziva v svojem prostoru. Vzpostavljajo se sorodnosti smeri in usod ter gojenje podobnih ustvarjalnih iluzij. Te so sicer glede na pogoste migracije umetnikov v različna okolja vse manj izrazite tudi na lokalnih scenah. Dialektika profanega je zelo povezana z ekonomijo kulture, ki je prepoznavna predvsem v razvijanju vrednotenja ali razvrednotenja umetniških novotarij, avtorstva in menjave ter določanja vrednostnih kategorij, po katerih se umetniška dela razvrščajo v bolj ali manj že kategorizirane usmeritve. Vsekakor je heterogenost ena zanimivejših projekcij inovativnega, komplementarnega gojišča in valilnice novih idej. Raziskovanje je povezano tudi s kulturnim trgom, ki se nemalokrat odmika od kulturne ekonomije. Večplastnosti struktur umetniških predmetov pa sledijo smeri ontološke metode bistva. Umetnikova vloga v aktualnem času ni pasivna, ampak je aktivno usmerjanje interpretacije in percepcije različnih produkcij. Avtorji svoja dela oblikujejo tako, da se nemalokrat fokusirajo na gledalca in ga inspirirajo k sledenju in stiku z njihovim delom. Umetnik ni v senci svojega dela, ampak je delo njegova senca, ki se z njim vedno in povsod giblje in prepleta z njegovim vseživljenjskimi aktivnostmi. Estetsko in funkcionalno zaznavanje se je izoblikovalo v različne kvalitativne selekcije: razvijanje in prekrivanje odnosov med elementi, estetsko zaznavanje in povezovanje s funkcionalnim ter s sekundarno estetizacijo.

Predmetna površina, ki je zaznavna v funkcionalnem odnosu, napeljuje k novemu načinu razmišljanja, sprejemanja in

identifikacije. Formalni kriteriji likovne kreativnosti so široki in povezani z estetskim sprejemanjem, vzpostavljanjem asociacij in refleksij. Ustvarjanje v izteku 20. stoletja in v začetku 21. stoletja preide v poenotenje inertne vsakdanjosti in dialoga. Ta dosega stoičnost pozornosti trenutka in se nagiba v prihodnost ter opušča nostalgije do preteklosti, skupaj z vsemi značilnostmi. Tako se izgublja tudi *genius loci*, razvijajo pa se novi odnosi socialnih statusov. Stara razmerja so vraščena v novih kriterijih postmodernega ustvarjalca. Če povzamemo po Einsteinu, se umetnost in znanost začneta tam, kjer svet ni oder upanj in želja, ampak postane predmet svobodne radovednosti in poglobitve v duhovni svet. V znanosti je ta znotraj logičnih shem, v umetniškem ustvarjanju pa se odnosi odmikajo razumskemu sprejemanju in razkrivajo predvsem intuitivnost. Ta se odraža v tem, da se oblikovanje umetnosti novega tisočletja tvori iz obrobnihih območij (predelov), ki se združujejo v eno središčno polje. Umetnost je torej le en fragment v kompleksni sestavljanji svetovnega eksperimentalnega dela in v družbenem kontekstu. Globalizacija oblikuje svetovno umetnost v značaju istovetnosti in prekriva poosebljanje. Še vedno pa se v vseh okoljih, tudi v konkretno obravnavanem, najdejo umetniki, ki ohranjajo svojo imaginacijo in se povsem izogibajo globalizaciji. Teh je malo, a so zelo pomembni v evlucijskem procesu lokalnega in globalnega prostora.

V modernizmu je umetnik neke vrste subjekt, v postmodernizmu pa ta subjekt izginja – se umakne predvsem pomembnosti odnosa med ustvarjalcem in publiko, zato se pričakuje komunikativen razstaveni in postavitveni prostor. Tudi umetniku je vse pomembnejša lokacija prostora za razstave, v katerem se zgodi povezovalni akt njegovega kreativnega ustvarjanja z odzivom v recepciji obiskovalcev, strokovnjakov in zbiralcev. Seveda se vse to spremenjeno dogajanje nekoliko prej začne v svetu kot v lokalnem okolju.

V osemdesetih letih 20. stoletja je postala praksa, da se razstave oblikujejo v tesni povezavi avtorja in kuratorja razstave. Slednji s svojo kreativnostjo, inovativnostjo in individualnostjo vizije in koncepta postavitev skupaj z avtorjem in morda

celo oblikovalcem razstave približuje obiskovalcem mnoge do sedaj večinoma nepoznane dimenzije razstavljanja. Z odzivnostjo občinstva dobi razstava in posledično avtor razstavljenih del pravo mesto znotraj umetnosti. To mesto je definirano pri vsaki razstavi posebej, zato postaja pomembni element umetniške celovitosti. Avtorji (ustvarjalci del) so to dejstvo v večini sprejeli bolj zadržano, ker naj bi bil, predvsem v njihovih očeh, ta princip lahko celo učinkovitejši od same vsebine. Z očmi kuratorja pa je prav ta razlaga v prid novemu, ker avtor velikokrat vidi samo svoj izdelek, ki nastaja v ateljeju, izoliran od javnosti, in njegova podoba šele v odnosu z javnostjo vstopi v življenje. Poveže se s časovno dimenzijo, v kateri nastaja, ki ga sooblikuje in mu daje vpogled v nove možnosti integracije in prezentacije svojega dela. Avtorji so fokusirani na velike formate slik, ki napolnjujejo galerijski prostor v vsej razsežnosti in dominantnosti pri komunikaciji glede na vizualno celovitost prostora.

V devetdesetih letih se svobodna postavitev še bolj razpre na osnovi še večje liberalizacije ustvarjalnosti tako v materialih, obliki kot medijih. Še bolj se poveča število osebnih razstav, ki so predvsem avtorske ekspresije umetnikov in tudi kuratorjev razstav. Ti postavitev razstave usmerjajo po kriterijih sistematizacije razstavnega gradiva po sklopih, preglednosti in selektivnemu izboru po principu »manj je več«, in seveda v okviru razpoložljivih prostorskih zmožnosti galerije, v kateri se razstave postavlja. Pluralizem umetniških idej in večplastnost razumevanja umetnosti je pljusknil čez rob okvirov časa.

Takšne spremembe so narekovale vstop novih percepcij in instalacij z interaktivnostjo in tehničnimi aparaturami. Orientiranost je običajno centralna, fokus ustvarjanja pa odločilno vpliva na sam končni produkt ter dinamični proces nastajanja, ki se odvija in razvija do končne podobe.

Poudarki so na svežih razvojnih tendencah in pogledih, predvsem najmlajših ustvarjalcev, ki večinoma niso več stalni prebivalci Velenja. Ti s svojo distanco in neobremenjenostjo z lokalnimi zgodbami svobodneje reagirajo na aktualne situacije.

Ob dejstvu, da je bila bera likovnih ustvarjalcev v Šaleški dolini res skromna – Ciril Cesar, Alojz Zavolovšek, Anton

Herman ..., ter nekateri predhodniki – Ivan Napotnik, Aladin Lanc ..., je bilo nujno vso pozornost usmeriti stimuliranju mladih za študij likovnih umetnosti. Zanimivo je dejstvo, da so se prav v teh letih rojevali tisti, ki so na likovno sceno stopili konec devetdesetih in v začetku novega tisočletja. V vmesnem obdobju je bilo le nekaj posameznikov – Vlado Repnik Gotvan, Iztok Šmajš Muni ... Avtorji, rojeni nekje okoli sredine sedemdesetih, pa so prinesli v mesto preporod – Nataša Tajnik, Anja Jerčič, Denis Senegačnik, Uroš Potočnik, Mladen Stropnik ... Pravi razcvet na likovnem področju pa se zgodi z ustanovitvijo likovne smeri na Gimnaziji ŠC Velenje, ko se dijaki že sistematično izobražujejo za vizualne poklice.

Velik ali kar največji pečat na likovnem področju v obdobju 1975–2015 sta pustila akademski kipar Ciril Cesar in akademski slikar Alojz Zavolovšek, ki je bil prvo desetletje tudi zaposlen v galeriji. Njuno delovanje je poleg lastne ustvarjalne produkcije dodatno zaznamovalo ta regijski prostor še v pedagoškem in mentorskem delu. Številni izobraževalni programi za slikanje in kiparjenje pod njunim mentorstvom so potekali vrsto let predvsem v Velenju, Šoštanju in drugod. Mnogo od tokratnih razstavljalcev je bilo njunih slušateljev in nekateri od teh so nadaljevali študij na ljubljanski likovni akademiji. Danes v svojih delih razgrinjajo predvsem aktualno stanje v umetnosti in življenju in sprožajo tudi vsestranske polemike o stanju v umetnosti.

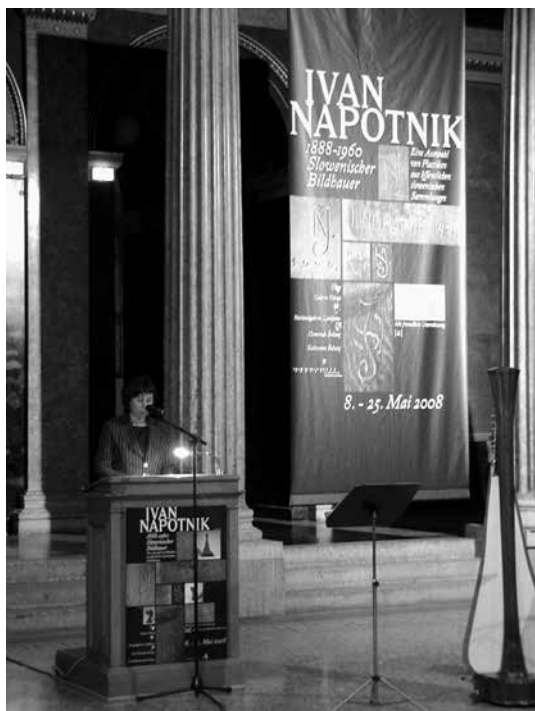
Poudarki so na svežih razvojnih tendencah in pogledih, predvsem najmlajših ustvarjalcev, ki večinoma niso stalni prebivalci Velenja. Ti s svojo distanco in neobremenjenostjo z lokalnimi zgodbami svobodneje reagirajo na aktualno situacijo.

Spremembe, ki so vplivale na razvoj likovne ustvarjalnosti v dolini

Galerija je po izselitvi knjižnice leta 2005 ostala v iztrošenih prostorih in v organizacijski shemi Muzeja Velenje. Sredstev za prenovu galerije ni bilo, zato sta bili gonilna moč obeh zaposlenih iznajdljivost in vizija prihodnosti. Razstavne površine so

se triinpolkrat povečale. S pridobitvijo celotne spodnje in zgornje etaže zgradbe je površina dosegla 453 m². S prvo razstavo septembra 2005, v razširjenih prostorih ter z entuziazmom in prekarnim delom sodelujočih je uspela improvizirana prostorska ureditev in postavitve razstave »Odprti prostori« s 25 razstavljalci, od slikarjev, kiparjev, grafikov, fotografov do arhitektov, oblikovalcev in restavratorjev iz lokalnega prostora. Energije so se zlile v prostor in temeljne usmeritve Galerije Velenje so se nadaljevale in širile z vso vnemo. To je bilo mogoče udejanjiti s sponzorstvom gospodarskih družb Gorenje, Premogovnik Velenje, HSE, TEŠ ter v dobrem sodelovanju z občino Šoštanj in seveda Ministrstvom za kulturo RS, ki so poleg Mestne občine podpirali dejavnost z enkratnimi finančnimi podporami pri večjih projektih.

Razstava I. Napotnik v Velenju, Ljubljani, na Dunaju.

Sodobne produkcije so se pretakale z nekaterimi mladimi ustvarjalci v galerijske programe. S skupnimi močmi je bil zasnovan bienalni video projekt, ki je trajal do leta 2010. Žal kljub prizadevanju za vzpostavitev sodelovanja z arhitekti in oblikovalci le-to ni bilo vzpostavljeno v pričakovanih razsežnostih, nadaljevalo se je le z nekaterimi najaktivnejšimi posamezniki samo še eno leto. Večji prostori so pomenili nove izzive sočasno potekajočih razstav; že dobrega pol desetletja trajajoč projekt Kolonije diplomantov Akademije za likovno umetnost in oblikovanje (ALUO) je izzval nadgradnjo sočasno potekajoče razstave nagrajenca prejšnje kolonije v nadstropju. Število razstav se je skupaj z zelo ambicioznimi načrti skoraj podvojilo. Izpeljani so bili veliki projekti, kot je bila razstava »Ivan

Napotnik (1888/1960): iz javnih in zasebnih zbirk» v sodelovanju z Narodno galerijo Ljubljana in na Dunaju na Akademie der Bildende Künste.

Sodelovanje z mednarodno likovno delavnico Sinji vrh, kamor smo pošiljali nagrajence kolonije ALUO, in prenosi razstav kolonije na Ljubljanski grad, sodelovanje z Mladinskim centrom Velenje, Festivalom Kunigunda, Pikinim festivalom, z Velenjsko knjižno fundacijo in Razstaviščem Gorenje ... Odprtost in več kot dve desetletji sodelovanj in povezovanj s širšim slovenskim prostorom sta leta 2006 v Galeriji Velenje rodili idejo o sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov (SDLK) in tematskimi projekti, ki so iz Galerije Velenje potovali v vsaj še eno slovensko galerijo. Sodelovanje se je razvijalo še v občinskem krogu z Vilo Bianco, v kateri je bila leta 2011 oblikovana prodajna razstava mladih lokalnih ustvarjalcev.

Osebnе, študijske, pregledne, retrospektivne, jubilejne, tematske in prve samostojne razstave lokalnih umetnikov so tekle kontinuirano vse od leta 1986, poleg teh pa še razstave v sodelovanju z drugimi galerijami v Galeriji Velenje in lastne razstave v drugih slovenskih in tujih galerijah.

V Sloveniji: Narodna galerija, Posavski muzej Brežice, Verski muzej v Stični, Pilonova galerija Ajdovščina, Peterokotni stolp in Galerija S na Ljubljanskem gradu, Galerija Murska Sobota, Galerija Božidarja Jakca Kostanjevica na Krki, Galerija Mozirje, MC galerija v Litiji, Šivčeva hiša v Radovljici, Kosovo graščina na Jesenicah, Galerija Nova Gorica, Obalne galerije Piran ter v sklopu Evropske prestolnice kulture 2012 s svojim projektom.

V tujini: Narodni dom v Trstu, Kunstlerhaus v Gradcu, Akademie der Bildenden Künste na Dunaju in Muzej Zepter v Beogradu.

Projekti lokalnega, nacionalnega in mednarodnega pomena

V letih od 1971 do 2022 je nastalo veliko število avtorskih študijskih projektov in novih projektov sodobne umetnosti,

ki so pomembni prispevki v lokalnem in nacionalnem prostoru. Izpostaviti velja tudi posamezne primere iz lokalnega prostora v teh letih.

- 1976** Razstava kiparja Antona Hermana.
- 1979** Stalna postavitev zbirke kiparja Ivana Napotnika v Šoštanju.
- 1981** Pregledna razstava ob 100-letnici rojstva Frana Tratnika.
- 1984** Monografija o Ivanu Napotniku in razstava iz Stalne grafične zbirke.
Razstava fotografij Joca Žnidaršiča.
- 1988** Občinska razstava fotokluba Zrno.
- 1990** 1. kolonija diplomantov ALU.
- 1991** Razstava *Prispevki k arhitekturi Velenja* arhitekta Nandeta Korpnika.
- 1993** Gostovanje kiparske razstave I. Napotnika v Galeriji Ilirija v Ljubljani.
- 1995** Začetek sodelovanja z mednarodno delavnico *Slovenija odprta za umetnost* na Sinjem vrhu, kamor smo bili povabljeni s selekcijo ustvarjalcev, med katerimi smo se odločili za lokalne umetnike, umetnike iz partnerskih mest in nagrajence Kolonije ALU, ki je bila predstavljena z razstavami v Velenju, Sežani in Idriji.
Razstava idejnih projektov za ureditev velenjskega parka v Sončni park.
V galeriji in na Velenjskem gradu pa je bila še retrospektivna razstava nekoliko pozabljene ali celo prezrte slikarke Mire Pregelj, ki je potem potovala še v Kranj, Litijo in Brežice.
- 1996** Razstava Urbani prispevki h kulturi prostora arhitektov iz Šaleške doline.
- 1998** Skupinska razstava »Zmerni optimizem« je bila izvedena s sodelovanjem štirinajstih arhitektov.

V Šoštanju postavitve razstave Ivana Napotnika v Mestni galeriji, ki je spet opozorila na nujnost stalne postavitve (le-ta je bila pred več leti umaknjena iz Kulturnega doma v Šoštanju).

Retrospektivna razstava Alojza Zavolovška s predstavitvijo monografije.

Monografija akademskega slikarja in uspešnega likovnega pedagoga Alojza Zavolovška v Velenju.

1999 Pregledna razstava prvonagrajenih del Kolonije ALU v desetih letih.

Spominska razstava slikarke Majde Kurnik.

2000 V tem letu so bile razstave zelo različnih žanrov: slikarska Nataše Tajnik; jubilejna razstava Arpada Šalamona (še v razstaviščih Barbara in Vegrad); slikarska Anje Jerčič; razstava modne oblikovalke Mateje Krašovec Pogorelčnik.

2001 1. razstava *Inventure* dijakov umetniške gimnazije Velenje.

2002 Leto je bilo zelo pestro z razstavami v galeriji in gostovanji v Sloveniji in tujini:

Prva samostojna razstava Denisa Senegačnika.

- 2003** Je eno najplodnejših let, v katerem bi bilo mogoče izpostaviti veliko razstav: razstava Mladena Stropnika, slike in video; gostovanje razstave Denisa Senegačnika v Brucku na Muri v Avstriji; razstava Alojza Zavolovška, ki je potovala še v Slovenj Gradec; razstava Iztoka Šmajsa Munija.
- 2004** Spominska razstava arhitekta Savina Severja, ki ga je predstavila kot izjemno inovativnega snovalca neverjetnih tehnoloških napredkov in prodornega predstavnika slovenske moderne.
- 2005** Ob tridesetletnici delovanja Galerije Velenje je bila predstavljena kiparska zbirka s podporo prvega od načrtovane trilogije katalogov z naslovom Kiparstvo – razstave iz depoja galerije. Razstava *V Predalu in prostoru* o novih arhitekturnih pridobitvah mesta. Razstava *Odprti prostori*, ki je ponudila priložnost slikarjem, kiparjem, videastom, arhitektom, oblikovalcem ... iz Šaleške doline, da so v razširjenih prostorih Galerije Velenje pokazali svoje najbolj sveže stvaritve.

Novi prispevki k arhitekturi v Velenju.

- 2006** Tega leta je bila po nekaj letih spet predstavitev *Nove pridobitve umetniških del v galeriji iz preteklih let*. Retrospektivna razstava rojaka Ivana Napotnika iz javnih in zasebnih zbirk, ki je bila strokovno pripravljena skupaj z Narodno galerijo in je potekala v obeh galerijah. Sodelovanje z Društvom slovenskih likovnih kritikov (SDLK) se je začelo s prvo skupno razstavo *Figura na začetku stoletja*, seveda z avtorji Šaleške doline
- 2007** Je leto, ki je spet prestopilo meje s pomembnimi razstavami: prva samostojna razstava slikarja Uroša Potočnika, v Cankarjevem domu se je predstavil Denis Senegačnik, pregledna razstava kiparja Antona Hermana.
- 2008** Varovanje kulturne dediščine je narekovalo projekt Javno kiparstvo v Velenju, ki je bilo predstavljeno s povečavami javnih spomenikov, katalogom – vodnikom po spomenikih in multimedijско predstavitevijo (Stane Špegel, Peter Marinšek in Mladen Stropnik).
- 2009** Odmevna je bila prva razstava mladega slikarja Mitje Konića iz lokalnega območja, ki je prispeval k svežim novostim iz vizualnega sveta.
- 2010** Razstava oblikovanja *Pametni kuhinjski dodatki*. Postavitve stalne zbirke Ivana Napotnika v Šoštanju.
- 2012** *SUSTainArT*, projekt 18 avtorskih skupin in galerije o okoljskih rešitvah doline.
- Mrežni projekt *Uf*, industrije v programu Evropske prestolnice kulture in v sodelovanju s šestimi partnerskimi mesti in industrijami lokalnega okolja, v tem primeru Gorenja.
- 2013** Retrospektivna razstava kiparja Cirila Cesarja ob njegovi častitljivi 90-letnici, ki je kasneje potovala še v Mozirje in Mursko Soboto.
- Pregledna razstava 40 let male Napotnikove kolonije in dokumentarna razstava o kiparju Ivanu Napotniku.
- Pregledna razstava slikarke Nataše Tajnik Stupar.

Projekt partnerskih mest je nastal na pobudo in ob izvedbi Galerije Velenje.

Prva predstavitev avtorja Cirila Cesarja kot kiparja in oblikovalca.

- 2014** Razstava slik Barbare Drev. V stalni zbirki so bile tudi »intervencije« treh izbranih mlajših šaleških avtorjev: Stojana Kneževića, Sonje Hrastnik Jančič in Maje Lesjak Gavriloski, ki so s svojimi deli nadomestili štiri dela iz stalne zbirke, gostujoča na razstavi v Avstriji.
- 2015** Tega leta se je začela prenova Galerije Velenje. Novi delovni prostori so bili v Vili Bianci. Dejavnost galerije ni obmirovala. Svoje obiskovalce smo nagovorili na oglašnih panojih gradbišča Galerije Velenje, Mestne občine Velenje, Knjižnice, Muzeja Velenje, v Muzeju premogovništva Slovenije, Vili Bianci in Mladinskem centru Velenje. Z zastavljenim in v celoti realiziranim programom, ki smo ga načrtovali pred znanim dejstvom prenove, smo gostovali v Muzeju premogovništva Slovenije, v Vili Bianci in delu prostorov galerijske stalne zbirke, ki je na Velenjskem gradu.
- 2016** Razstava slik in videa avtorjev Uroša Potočnika in Tine Dobrajc.
- Krajinsko arhitekturni elementi prvotne zasnove Velenja; avtorice: Saša Piano, Kaja Flis, Julijana Šumić, Lucija Pečovnik in Linda Sušec.
- 2017** Razstava slik Uršule Skornšek, *Prehodi*. Spominska razstava Majde Kurnik, *Slikarski urok*. Galerijska umetniška promenade z razstavljalci: Sonja Hrastnik Jančič, Nadja Osojnik, Urška Stropnik Šonc, Urška Špeh, Suzana Švent, Nataša Tajnik Stupar, Klavdija Zupanc, Klemen Zupanc.
- 2018** Razstava Iztoka Šmajsa Munija, *Heterogenost/Simultaneost 6*. Razstava instalacij Petra Matka *Odstiranje*. Razstava Alojza Zavolovška (1928–2017) *Spomini v podobah*. Galerijska umetniška promenade z avtorji: Suzana Švent, Nataša Tajnik Stupar, Ana Marija Vipavc, Alja Krofl, Maja Lesjak Gavriloska, Eva Margon, Urška Mazej, Nadja Osojnik, Anja Polh, Denis Senegačnik, Tamara Sotošek, Urška Stropnik Šonc, Katarina Aman, Terezija Bastelj, Kristina Bastelj, Sonja Hrastnik Jančič, Klavdija

Zupanc, Barbara Drev, Klemen Zupanc, Arpad Šalamon, Uršula Skornšek.

- 2019** Razstava Stojana Kneževiča in Dominika Mahniča *Pod svobodnim soncem*. Razstava slik Sonje Hrastnik Jančič *O(d)čaran svet*.

Fotografska razstava Volbenka Pajka *Pričevalec modernističnega mesta*. Galerijska umetniška promenada z avtorji: Alja Krofl, Anja Kralj, Eva Margon, Katarina Aman, Klavdija Zupanc, Klemen Zupan, Matej Tomažin, Nadja Osojnik, Nataša Tajnik Stupar, Urška Stropnik Šonc, Uršula Skornšek, Maja Lesjak Gavriloska.

- 2020** Anja Kralj in Arpad Šalamon, razstava *Različnost generacij*.

Razstava modnega oblikovalca Matica Velerja *Teatralna ekspresivnost*.

Odprtje stalne razstave Majde Kurnik.

Stalna zbirka Majde Kurnik, prve akademske slikarke v Šaleški dolini.

- 2021** Uršula Skornšek in Nataša Tajnik Stupar, projekt *Moje novo delo*. Razstava grafičarke Katarine Aman *Velenjski biseri*.

Fotografska razstava Petra Marinška *Tina*.

Razstava *Zgodba hiše kultnega betona* in arhitekta Adija Miklavca.

2022 Razstava Klavdije Zupanc, grafike.

Fotografska razstava Aljoše Videtiča *Negativ ljubezni*.

Pregledna razstava Mitje Koniča *Mentaliteta risbe*.

Poleg obsežnejših študijskih, retrospektivnih, medinstitucionalnih in mednarodnih razstav pa so bile tudi predstavitve lokalnih ustvarjalcev. Ob prenovi osrednje galerije je župan v spremljajoči publikaciji odprtje podprl z besedami: »*Galerija Velenje naj bo še naprej kulturno in umetniško svetišče, hkrati pa stičišče in srečevališče ljudi in idej. Prostor ustvarjalnosti in sodelovanja, prostor povezovanja, navdiha, raziskovanja in izmenjave znanj. Naj bo lepa, a predvsem odprta hiša! Naj se dogaja v njej in okoli nje, naj vrvi od življenja. Naj nas vzgaja in razvaja.*«¹

Šaleški ustvarjalci, ki so se že predstavili v Galeriji Velenje

Uroš ACMAN (1982)

Je fotograf z mednarodnimi študijskimi izkušnjami iz fotografije v Pragi, Lausanni, New Yorku in več samostojnimi in skupinskimi razstavami ter nagradami in štipendijami v Sloveniji in po svetu.

Katarina AMAN (1991)

Magistrski študij je končala z zaključnim delom s področij didaktike in grafike. Najpogosteje ustvarja v tehniki linoreza in tehniki akvarela. Je kamišibajkarka, ki zgodbe in pesmi pogosto piše in ilustrira sama.

Kaja AVBERŠEK (1983)

Je vsestranska vizualna ustvarjalka: ilustratorka, oblikovalka in striperka in piska. Za svoje delo je prejela več nagrad in priznanj. Študirala je v Ljubljani in se izpopolnjevala v lutkarstvu v Lizboni.

¹ Kontič, *Vizualna umetnost v Šaleški in Zgornji Savinjski dolini od 1975 do 2015*, str. 4

Vesna BLAGOTINŠEK (1977)

Akadska slikarka in scenografka je imela več samostojnih razstav in prejela pomembni nagradi na Japonskem. Zanimivo delo v kombinaciji obeh vizualnih smeri združuje oba medija v prostorskem ambientu, v katerem zelo uživa.

Robert CAGLIČ (1977)

Akademski slikar in arhitekt se aktivno ukvarja z obema smerema in ju celo spretno prepleta ter ustvarja dela, ki so naravni produkti narave z umetniško interpretacijo.

Ciril CESAR (1923)

Akademski kipar in oblikovalec, ki mu nadaljevanje družinske podobarske tradicije ni bilo dovolj in je študij kiparstva začel na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, s štipendijo Prešernovega sklada pa nadaljeval svojo kariero na Visoki šoli za oblikovanje (Hochschule für Gestaltung) v Ulmu. Vsa ta delovanja so temeljna za njegovo ustvarjanje vse življenje. Gotovo je svojo prisotnost oznanil že s svojim znamenitim Talcem iz leta 1954 – z njim je sprožil pravo afero, ki je odmevala v javnosti. Za lokalno okolje pa je pomembna konstruktivistična skulptura Manifest 1959 v velenjskem parku. Simbolično skulpturo je namenil nastajajočemu mestu in rudarjem. Morda je ravno ta skulptura spodbudila njegovo novo raziskovalno fazo steklenih skulptur, ki jo je s presledki razvijal do konca ustvarjanja.

Miha COJHTER (1984)

Interaktivni ustvarjalec živi v evropskem in svetovnem prostoru. Zaključil je podiplomski študij v programu Interface Kulture v Linzu, kjer je vstopil v umetniško-znanstveni koncept raziskovanja. Njegova bliskovita odzivnost na okolje je udejnena že v nekaterih javnih projektih od Gradca do New Yorka in samostojnih predstavitev v Velenju in Mariboru, Ljubljani ..

Matevž ČAS (1982–2014)

Je oblikovalec alternativnih medijev in projektov alternativne kulture. Izražal se je v različnih medijih. Ustanovil je festival nasledlega kita ob Škalskem jezeru.

Barbara DREV (1986)

Je slikarka in grafičarka in ustvarjalka umetniškega videa. V slikarstvu Barbare Drev je prevladujoča poteza njenega abstrahiranja v redukcionizmu, ki ga izbere za izčiščenje vsega pripovednega in odpravo podobnosti pri upodabljanju resničnega.

Ibrahim - Ibro ĐUMHUR (1947–2010)

Arhitekt, urbanist in slikar je bil mnogo let zaposlen kot oblikovalec v Gorenju in na Zavodu za urbanizem Velenje v času ekspanzivnega razvoja mesta in naselij v občini. Sodeloval je pri pomembnejših projektih zunanje ureditve velenjskih sosek in lokalov.

Vasja GRABNER (1976)

Ukvarja se s slikarstvom in oblikovanjem. Kot zagovornik humanosti je sodeloval pri vzpostavljanju in širjenju uspešnega projekta Art for Justice, ki poudarja človekove pravice in težave manjšin. Zanimajo ga miselni procesi in delovanje ter odzivi nanje.

Jasmina GRUDNIK (1989)

Končala je magistrski študij na ALUO v Ljubljani. V svojem delu raziskuje razmerja med prostorom in risbo, v katerega vključuje tudi objekte, grafiko, fotografije. Zanima jo problem človeške minljivosti in želje po stalni vseprisotnosti.

Anton HERMAN (1943)

Je kipar, ki se je v slovensko kiparstvo vpisal s portretnimi figurami slovenskih športnikov in intimnimi portreti, konceptualizmom v sedemdesetih, performansi, v devetdesetih z ekološko umetnostjo. Od leta 2022 ima v Starem Velenju postavljeno stalno zbirko.

Sonja HRASTNIK JANČIČ (1987)

Slikarka ustvarja v različnih tehnikah in kombinacijah med njimi. Te nam ponujajo različne vizualne rešitve, ki jih slikarka umešča glede na potrebe konceptov. Tematsko se avtorica ukvarja z večnimi življenjskimi temami. Gre za razmerja človeka z njegovim okoljem.

Anja JERČIČ JAKOB (1975)

Slikarka in grafičarka je svojo ustvarjalno prepoznavnost razvila s florističnimi in plenerističnimi motivi metafizične poptantranjenosti ter zavezanosti naravi in soodgovornosti pri njenem spreminjanju.

Stojan KNEŽEVIĆ (1979)

Akademski slikar in glasbenik svojstvenega in raziskovalnega delovanja. Motiv izbranega dela kaže na širino njegovega izhodišča, v katerem je mogoče izluščiti več plasti in predelov slike, ki je v sinhronosti ideje združena v refleksijo pokrajine. Z gesto izbriša svoje tehnike opozarja na proces nastajanja.

Ivo KOLAR (1939)

Magister gozdarstva se je izobraževal pri številnih slikarjih in na delavnicah, ustvarja in razstavlja že več kot štirideset let. Je član republiških likovnih društev.

Anja KRALJ (1985)

Industrijska oblikovalka svoje ustvarjanje usmerja v oblikovanje in ilustracije s črkami. Upravlja z blogom What About Letters. Njen projekt **Črka na črko** nagovarja pisanje na klasičen način s pridihom zgodovinskega. Raziskuje ilustrativno tipografijo in črkoris.

Zlatko KRALJIĆ (1962)

Ukvarja se s keramičarstvom, slikarstvom, poezijo in prozo. Največkrat povezuje vsaj dve umetniški smeri. Ekspresivnost in grotesknost figur sta aduta njegovega izražanja.

Mateja KRAŠOVEC POGORELČNIK (1964)

Ukvarja se z grafičnim, modnim in unikatnim oblikovanjem. Področje oblikovanja interdisciplinarno povezuje z umetniško prakso in s teoretskimi izhodišči vizualne govornice.

Andrej KREVZEL (1956)

Učitelj likovnega in tehničnega pouka. Že od osemdesetih let se posveča slikarstvu in prozi. Izdal je zbirko kratkih zgodb Oker, ultramarin in zelenjavni vrt. Razstavlja samostojno in na skupinskih razstavah.

Alja KROFL (1984)

Slikarka in vsestranska kreativna snovalka. Zdi se, da je njena trdna odločitev, da sanje in doživetja arhivira ter sprošča v radikalnih učinkih, ki so usmerjeni v iskanja idealne oziroma idealizirane podobe. Odstira poti v različne smeri slikarstva, od lirične pokrajine preko ilustracije do novih form ekoarta.

Majda KURNIK (1920–1967)

Slikarka in grafičarka, ki je večino življenja preživela v Beogradu. Slikala je figuralne kompozicije, tihožitja, portrete in krajine. Med vojno je risala in ustvarjala grafiko vojnega žanra. Označujemo jo lahko kot slikarko ekspresivne poteze, liričnega realizma, dramatičnega intimizma in na koncu vzpona k abstrakciji. Njena dela so v zbirkah srbskih in slovenskih galerij in muzejev. Od leta 2020 je stalna razstava njenih del na Velenjskem gradu.

Aladin LANC (1917–1990)

Slikar, kipar, grafik, pesnik in pedagog je preizkusil domala vse možnosti likovnega ustvarjanja, vendar zagotovo pravo mojstrstvo dosegel v akvarelu. Zelo izvirno in uspešno je povezoval slikarstvo in poezijo, tudi v pesniških edicijah.

Branko BLAŽ LESJAK (1975)

Diplomiral je na Akademiji za umetnost v Beogradu. Magistrirjal je opravil na Glasgow School of Art v Angliji. Njegovo delo je bilo predstavljeno na več kot 30 samostojnih in skupinskih razstavah, od Slovenije, Srbije, Francije, Velike Britanije, Amerike ...

Maja LESJAK GAVRILOSKA (1978)

Oblikovalka, slikarka in ilustratorica deluje na vseh treh področjih, najbolj pa razvija svojo ilustratorsko podobo otroških likov.

Marko MARINŠEK (1968)

Je grafični oblikovalec monografskih edicij ter reklamnih katalogov in plakatov znanih in uspešnih slovenskih blagovnih znamk.

Peter MARINŠEK (1964)

Fotograf s statusom samostojnega kulturnega delavca. Fotografira najrazličnejše produkte, umetniško fotografijo, portrete, arhitekturo ...

Peter MATKO (1955)

Likovni pedagog se tudi aktivno ukvarja s slikarstvom, instalacijami in performansi.

Urška MAZEJ (1988)

Slikarka, ki se ukvarja tudi s scenografijo. Je soustanoviteljica in ena od vodij KUD Koncentrat Velenje. Deluje v Sloveniji in tujini.

Viktorija MEH (1940)

Delovala je kot kemijski tehnik v gospodarstvu in že od leta 1980 kot ena prvih članic v Društvu šaleških likovnikov (DŠL), kjer je aktivna še danes. Od leta 1990 se ukvarja tudi s keramiko in je soustanoviteljica skupine za oblikovanje keramičke Gambatte.

Ivan NAPOTNIK (1888–1960)

Prvi akademsko izobraženi kipar v Šaleški dolini in umele-tnik, predan oblikovanju v lesu, predvsem lokalno značilnem nagnoju. »Zavestno je ohranjal tradicijo rezbarstva in razvijal umetniško oblikovanje, ki pa ga je bolj cenil v klasični tradiciji, kot pa je stremel k modernim tokovom časa. Ekspresionizem je v njegovih najbolj intimnih temah kipov s socialno tematiko. V glavnini njegovih del pa lahko govorimo o poetičnem realizmu in o nadarjenem sopotniku slovenskih modernistov.«

Alojz OJSTERŠEK (1933–2003)

Fotograf, ki se je ukvarjal z dokumentarno fotografijo Velenja in dogodkov v mestu, poleg tega pa je poslikal obsežnejši opus »slovenske pomladi«. Njegove fotografije so bile objavljene v dnevnem časopisju, revijah in tednikih.

Darja OSOJNIK (1988)

Industrijska oblikovalka in inženirka oblikovanja materialov z izkušnjami oblikovanja v gospodarstvu in kulturnih projektov.

Nadja OSOJNIK (1987)

Diplomirala je iz biologije in končuje študij kiparstva. Obe smeri združuje v svojem delovnem in umetniškem delovanju, veliko njenih del je tudi tematsko povezanih z naravo, živalmi in s človekom.

Volfbenk PAJK (1915–2005)

Osnovnih znanj fotografije se je učil v Zagrebu. To znanje je s svojim izrednim občutkom in natančnostjo nadgrajeval vse življenje. V Velenje se je preselil v petdesetih letih, ko se je začelo načrtovanje mesta in njegova izgradnja. Z dokumentarnimi posnetki je sistematično spremljal njegov razvoj in ustvaril izjemno fotografsko zapuščino.

Uroš POTOČNIK (1974)

Področja njegovega delovanja so slikarstvo, fotografija, računalniška animacija, znanstvena ilustracija, glasba: nois rock. Že v študentskih letih je prejel študentsko Prešernovo nagrado za slikarstvo, nato pa še Jakopičevo priznanje za slikarstvo.

Anka RANGELOV (1945–2014)

Likovna ustvarjalka, ki se je ukvarjala s številnimi tehnikami slikarstva in kiparstva in kolaža, čeprav je posegala tudi po številnih drugih, od akvarela do akrila.

Vlado REPNIK GOTVAN (1961)

Je akademski slikar in gledališki režiser. Ustvarja na področju performansa, novih medijev, uprizoritvenih in vizualnih umetnosti. V osemdesetih lansira supramodernizem in vdor realnega, v postinternetnem času deluje z manifestacijami, vizualnimi predavanji, živo umetnostjo in drugimi paradoksalnimi povezavami.

Denis SENEGAČNIK (1971)

Slikarsko ustvarjalnost razvija v stalnem problemskem raziskovanju – med ravnovesjem interiera in eksteriera, pred prostorom in za njim - kreativnih posegov v klasične in neklasične podlage. Odnosi so stalno aktualna problematika avtorjevega raziskovanja o bistvu vsebine, oblike in estetizacije v sliki ali njeni intimni sporočilnosti.

Bernard SEŠEL (1946)

Kiparjenje je bilo njegov izziv in rešitev, da je lahko spet kvalitetno zaživel po hudi nesreči. Sešel in njegovo kiparstvo sta zaznamovala Šaleško dolino s postavitvijo javnega kiparskega dela Vidra iz leta 2002 na Cankarjevi ulici pred Centrom Nova v Velenju.

Anže SEVER (1991)

Kipar je že nekaj let aktiven v slovenskem, še posebno pa v lokalnem prostoru, kjer sodeluje pri vseh pomembnejših projektih mladih. Njegove instalacije in videi so odzivi in zaznamki časa in prostora.

Uršula SKORNŠEK (1988)

Leta 2016 je zaključila študij slikarstva na ALUO v Ljubljani. Poleg slikanja se ukvarja še z ilustracijo in grafiko. Bila je ena od članic umetniško-kulturnega društva Koncentrat. Že leta aktivno sodeluje pri različnih projektih v Velenju.

Oskar SOVINC (1944)

Aranžer in slikar, soustanovitelj in redni član Društva šaleških likovnikov že od sedemdesetih let. Že od osemdesetih let prejšnjega stoletja je tudi slikal in kiparil.

Mladen STROPNIK (1977)

Deluje predvsem na treh umetniških področjih: slikarstva, risbe in umetniškega videa, v katerem humorno-kritično obravnava banalnosti vsakdanjika.

Urška STROPNIK ŠONC (1973)

Je ilustratorka različnih knjižnih edicij za otroke, učbenikov ter otroških revij.

Arpad ŠALAMON (1930–2020)

Likovni pedagog, slikar in grafik ter eden najbolj znanih ekslibristov in grafikov malega formata. Bil je zelo aktiven član društev konjiških in šaleških likovnikov.

Iztok ŠMAJS MUNI (1953)

Pedagog, slikar, literat in fotograf, ki deluje na slovenski in mednarodni likovni sceni.

Stane ŠPEGEL (1964)

Na slovenskem umetniškem prizorišču je že več kot dvajset let dejaven kot skladatelj, instrumentalist, producent in avtor multimedijskih vsebin.

Stojan ŠPEGEL (1963)

Slikar, ki je študiral na Visoki šoli za organizacijske vede Kranj in diplomiral na Visoki šoli za risanje in slikanje (*Artho-use - college of visual arts*) v Ljubljani. Je član zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in Društva likovnih umetnikov Celje. Izdal je tri pesniške zbirke, svoje pesmi je objavljial tudi v literarnih revijah in drugih časopisih.

Suzana ŠVENT (1986)

Slikarka in mojstrska kandidatka v šahu svoja razmišljanja in ustvarjanje usmerja na intuitivni svet njene okolice, ki jo je v zadnjem obdobju pogosto menjala.

Nataša TAJNIK STUPAR (1974)

Slikarka, pedagoginja in kolumnistka je angažirana oblikovalka kulturnega utripa Velenja. Pri Nataši Tajnik Stupar so vsi postopki vezani izključno na slikarstvo, predvsem v miselnih, ročnih in tehnoloških praksah.

Barbara TOT (1983)

Ukvarja se slikanjem, fotografijo in modnim oblikovanjem. Kombinacijo slednjih dveh združuje predvsem v risbah, izžarevajo prikupnost otroškega sveta in so polne intenzivnih barv, črt in pik, saj izhajajo iz sveta igre, optimizma in otroškosti.

Aljaž VELIČKI (1986)

Fotograf, ki deluje predvsem v tujini. Obravnava socialno tematiko sodobnega sveta. V seriji fotografij se je ukvarjal s problematiko prostitucije. Avtentičnost neidentificiranega okolja, v katerem se portretiranke nahajajo, je banalna.

Marjana VERBUČ (1947)

V devetdesetih se je začela ukvarjati s slikanjem in postala redna članica Društva šaleških likovnikov, kasneje pa se je ukvarjala še z grafiko in oblikovanjem gline. Krajinsko motiviko intuitivno gradi na razmerjih in slikovitih pogledih.

Aljoša VIDEČIČ (1972)

Fotograf z različnimi izkušnjami študijske in portretne fotografije, ki se je osredotočil predvsem na portretno fotografijo.

Alojz ZAVOLOVŠEK (1928–2017)

Slikar, pedagog in mentor je v svojem bogatem ustvarjalnem in pedagoškem delu eden pionirjev akademskih umetnikov, ki je v šaleško-savinjski umetniški prostor prispeval veliko svojega znanja in nesebičnega razdajanja drugim. Skoraj metafizična prostranstva industrijske pokrajine Velenja z okolico.

Aristid ZORNIK (1913–1985)

Pedagog tehnične vzgoje in slikar, eden prvih članov Društva šaleških likovnikov. Svoje slikarsko nagnjenje je varoval v intimnem krogu svoje družine in šele v sedemdesetih letih 20. stoletja prvič samostojno razstavljal prav v Velenju.

Klavdija ZUPANC (1986)

Slikarka se je kot absolventka izpopolnjevala predvsem na področju grafike na Portugalskem. Ustvarja na področju slikarstva, grafike, ilustracije in scenografije.

Klemen ZUPANC (1989)

Slikar Klemen Zupanc je leta 2016 diplomiral, leta 2013 je prejel študentsko Prešernovo nagrado. Deluje na področju grafike in slikarstva. Za izhodišče svojega ustvarjanja pogosto jemlje banalnosti vsakdana, hudomušno in obenem kritično izraža doživljanje sveta okrog sebe in sebe v njem.

Pričakovanja prihodnosti so usmerjena v tvorno nadaljevanje oziroma prenovljen začetek, ki je bil z entuziazmom zasnovan z razstavami v Delavskem klubu v šestdesetih letih in v nadaljevanju z vedno bolj profesionalnim delom v Galerijskem kotičku in nato v Galeriji Velenje na Titovem trgu 4. Dosedanje delo in uspeli projekti pa kličejo k novim izzivom in možnostim nadaljevanja celostnih vizualnih projektov, ki so še v oblikovanju in realizaciji združitve Savinjsko-Šaleške regije v empirični center vizualnih kreativnosti Šaleške in Zgornje Savinjske doline. A je bil v nekaj poskusih formalno že zastavljen. Morda bo ta združitev pripomogla, da bo izrek slikarja Frana Tratnika *»čim manjši je narod, tem manj pozna svoje ljudi«* postal smerokaz na poti do boljšega poznavanja širše regije.

Skoraj dvajsetletno sodelovanje z Gimnazijo Velenje – likovna smer je zagotovo znatno prispevalo k napredku interesa mladih za umetniške poklice, a pričakovanega vključevanja v kreativni prostor Šaleške doline je le premalo zaznati. Možnosti pojavljanja, sodelovanja in poklicnih priložnosti niso majhne, energija in pravi trenutek stika pa zagotovo še prideta.

»Partnersko sodelovanje med galerijo in umetniško gimnazijo se je v teh letih samo še poglobilo, saj naši dijaki umetniške gimnazije likovne smeri sodelujejo z galerijo tako, da izvajajo del pouka strokovnih predmetov v njihovih prostorih, udeležujejo se različnih delavnic in strokovnih predavanj. Z ogledi razstav v galeriji tudi spoznavajo ustvarjanje različnih likovnih umetnikov. Mestna galerija nam vsako leto omogoči tudi pregledno razstavo, na kateri se predstavijo vsi naši mladi likovniki s svojimi deli.«²

Če bi označevali ta trenutek kot priložnost ali stanje v umetnosti tega prostora, so zaznavanja zelo večplastna. Umetniška scena se je kvantitativno zelo razširila, a je zelo individualizirana in zaprta v intimne prostore. Soodnosnost in povezovanja pa so zelo minimalna.

»Posameznikova odločitev za posvetitev življenja kreativnosti je zapletena, pogosto se na začetku ne zavedamo, kaj

² Valcl, *Štirideset let Galerije Velenje*, str. 49

ta odločitev prinaša s sabo, zavedanje o tem prihaja sproti s časom, odraščanjem in prehodom v zrelo življenjsko obdobje. Kreativnost je sestavni del vseh področij, na katerih človek deluje. Razmišljam, da podobni vzgibi, dejanja in rezultati nastajajo na več ustvarjalnih področjih, tako umetniškem, intelektualnem, v gospodarstvu, industriji. Vedno pa je najpomembnejša ideja, pogum za njeno izvedbo, vztrajnost pri premagovanju ovir in končno rezultat, bodisi v obliki izdelka, gibanja ali storitve. Galerijski prostor je lahko kot učilnica za življenje, saj njegova svoboda omogoča eksperiment, raziskovanje, oblikovanje kritične misli. Če ta eksperiment ne uspe, lahko nov, ponovni miselni poizkus, ki ga galerijski prostor omogoča, pripelje do novega spoznanja. Odprti fizični prostori misli in kreativnosti so v ljudski skupnosti nujna in so prisotni že od nekdaj. Sodobni sistem predstavljanja umetnosti omogoča diskurz in dialog med različnostjo, mogoče celo nezavedno gradi osnovo za strpno in vrednot polno družbo.»³

Povečanje kvote ustvarjalcev je sicer v zadnjih dvajsetih letih občutno poraslo, a njihove prisotnosti v lokalnem okolju ni zaznati v pričakovani širini in intenziteti. Vsekakor je to poziv ustvarjalcem in enakovredno tudi družbenopolitični in gospodarski skupnosti ob zavedanju, da je vizualna umetnost nepogrešljiva dodana vrednost in idejni epicenter v ugodnih in manj ugodnih obdobjih in ob namigu, da se bogata umetniška dediščina ohranja ter seveda nadgrajuje z novimi eksponati prihajajoče generacije vizualnih ustvarjalcev.

³ Tajnik Stupar, *Štirideset let Galerije Velenje*, str. 46

Bibliografija virov in literature

- Arhiv Galerije Velenje, 2022.
- Bojan Kontič, »Spoštovani ustvarjalke in ustvarjalci, cenjeni prijatelji umetnosti.« V: *Vizualna umetnost v Šaleški in Zgornji Savinjski dolini od 1975 do 2015*. Milena Koren Božiček, Velenje: Galerija Velenje, 2015, str. 4.
- Rajmund Valcl, »Galerija v očeh razstavljavcev in partnerjev.« V: *Štirideset let Galerije Velenje*. Velenje: Festival Velenje, Galerija, 2016, str. 49.
- Nataša Tajnik Stupar, »Galerijski prostor je kot učilnica za življenje.« V: *Štirideset let Galerije Velenje*. Velenje: Festival Velenje, Galerija, 2016, str. 46.